

Artikkel av Odd Inge

Bidrag fra Odd Inge R. Uleberg . hentet fra fædrelandsvennen den 16/5 08.
søndag 20. april 2008

Du kan gå fort, men vi anbefaler
å bruke noen timer. Ta med nis
te!

Rundturen på grusvei opp til
damanlegget på Kringsjå og ned
igjen den nedlagte tømmerenna
er en fantastisk reise i vakker,
melankolsk natur og viktig his
torie.

LOKALSAMFUNN. - Jeg vokste
opp ved kraftstasjonen på
Kringsjå. Vi var 60 fastboende
og hadde egen skole, forteller
medvandrer Jørdis Hodnemyr,
nylig avgått leder i Vennesla his
torielag og aktiv i Kringsjås
Venner.

Kringsjå kraftverk åpnet 21.
november 1900 i privat regi, et
ter bare 16 måneders byggepe
riode. På 60-tallet ble både

kraftstasjon og landsby revet -
en lokalhistorisk tragedie av di
mensjoner.

Kringsjå skulle gi strøm til
kristiansanderne, selv om an-
legget ligger delvis i Vennesla og
delvis lveland kommuner.

Paulenfossen var det for øvrig
det aller første fossefall som den
norske stat kjøpte fallrettighet
til. Vi er altså på nasjonalhisto-
risk grunn.

- Historien om dagens Culti
va og milliardene i kulturfond
begynte i fossen her, forteller
Jørdis og legger til at strømmen
fra Kringsjå ble sendt rett til
Kristiansand. Venndølene fikk
ikke husstrøm før i 1920-årene.

Den lettgatte turen på litt un-
der fem kilometer begynner ved
parkeringsplassen til hunde-
klubben øverst i boligfeltet
Kvernhusdalen nord for Grova
ne.

Derfra går du på sykkelrute
tre en drøy kilometer innover.
Her er utsikt og overblikk. En
noe bratt vei skiltet «mopeder
forbudt» sender deg så ned til
bunnen av dalen og innover mot
selve Kringsjå.

FUGLESANG. I dalbunnen van
drer du i skog, enkelte steder er
det som å gå i tunneler av vege
tasjon.

- Det er her nede de fleste
opplever kraftigere fuglesang
enn noe annet sted de har vært,
forteller Jørdis.

I dalbunnen er det ikke helt
lett å finne fram, for veien og sti
en går litt på kryss og tvers. Men
du skal over haugen og ut mot
elva. Kringsjås venner jobber
med få noen til å betale skilt.

På haugen finner du tuftene
etter bolighus og skole, etter
vanntunnel og turbinhall.

Bruk gjerne tid, men vi anbe
faler at du går et par hundre me

ter til før du tar langpausen. For
på andre siden av haugen ligger juvelen: Damanleg
get.

Et vakkert og mektig monument
over fortidens slit for å skape
velferd. Et eldorado for barn
som vil utforske, men pass på:

Plutselig kan noen trykke på
knappen i Agder Energis kon
trollstasjon. Da kommer vannet fort!

Badeplassene er mange rundt
dammen, naturen majestetisk.

Et lite tips: Se etter tegnene
som viser hvor høyt flommen
kan gå på sitt verste.

På stille kvelder kan du se be
veren bryte speilblank vannflate.

Smeller den med halen, er det som hele dalføret
fylles av lyd.

Det er ikke lett å komme vi
dere fra Kringsjå når man først
har satt seg ned. Stemningen er
spesiell: Stille ro i et område
som en gang pulserte, men som
nå tas tilbake av naturen.

TØMMERRENNEN. Når du er klar for retur, går du dammen
mot Setesdalsbanens linje. Der
hopper du opp i tømmerren
na, som er gøy å gå nedover elva.

Renna ble bygget forbi Otrass
trangeste og verste stryk, for å
få tømmeret lettere fram. Etter to kilometer møter
renna en jernbanebro. Akkurat
her må du velge ett av to: En
ten hoppe av og gå bratte heier
opp til bilen, eller følge renna
helt ned til Steinsfossen. Det siste
te er kanskje halvannen kilometer lenger.

Artikkel hentet fra fædrelansvennen den 16/5 2008

Tekst og bilder: Odd I.R. Uleberg